

Gebiedsvoorzitters over de Strategienota

tekst Remy van den Brandt
foto's Harry Meijer en
Shutterstock

NWO telt acht wetenschapsgebieden en twee stichtingen die het beschikbare NWO-geld verdelen onder de beste onderzoekers/het beste onderzoek. Zij zorgen er daarnaast in toenemende mate voor dat de beschikbare kennis terechtkomt bij organisaties en individuen in de maatschappij die hieraan behoefte hebben. Wetenschappers maken deel uit van de besturen van de NWO-gebieden en -stichtingen. Hieronder de mening van de gebiedsvoorzitters over de NWO-Strategienota.

ZonMw (voorheen Medische Wetenschappen)

Voorzitter Dick Dees: 'De Strategienota is innovatief en inspirerend. NWO bekommert zich meer om de resultaten van wetenschappelijk onderzoek en dat is mij als voorzitter van ZonMw uit het hart gegrepen. ZonMw is opgericht met het doel meer uit onderzoek te halen voor de maatschappij. Toch hopen we meer te kunnen besteden aan fundamenteel onderzoek. Er komen ontzettend veel goede voorstellen binnen, waarvan we slechts een klein deel kunnen honoreren. Dat is jammer. Want juist door fundamenteel onderzoek te doen, kun je grenzen verleggen.'

'De spannende dingen vinden plaats op de snijvlakken van vakgebieden'

Maatschappij- en Gedragwetenschappen (MaGW)

Voorzitter Anneke van Doorne-Huisjes: 'Aan de ene kant blijft de ruimte voor het "vrije onderzoek" onaangetaast. Aan de andere kant gaan we nadrukkelijk meer samenwerking zoeken met zowel andere wetenschapsgebieden, als partijen zoals ministeries en bedrijven. Onderdeel daarvan zijn het benoemen van maatschappelijk relevante thema's en het selecteren van maatschappelijke topinstituten. Een voorbeeld van een nieuw, groot thema is "Conflicten en Veiligheid". Een voorbeeld van een, reeds bestaand, maatschappelijk topinstituut is Netspar. Dat is verbonden aan de Universiteit van Tilburg, maar er werken ook bedrijven aan mee.'

Chemische Wetenschappen (CW)

Voorzitter Bert Meijer: 'Chemische Wetenschappen heeft vier hoofdthema's benoemd: "Life sciences", "Nanowetenschappen", "Duurzaamheid" en "Complexe moleculaire systemen". Bij het formuleren van die thema's hadden we de drie pijlers van de NWO-strategie in het achterhoofd. Zo werken we binnen "Life sciences" samen met de gebieden ZonMw, Aard- en Levenswetenschappen en Genomics, en binnen "Nanowetenschappen" met STW en FOM. Ook hebben we gelet op wat wetenschappelijk getalenteerde mensen graag willen. "Complexe moleculaire systemen" is een nieuw onderzoeksgebied waarvoor jonge onderzoekers staan te trappelen.'



Exacte wetenschappen (EW)

Voorzitter Emile Aarts: 'De spannende dingen vinden mijn inziens plaats op de snijvlakken van vakgebieden. Ons gebied Exacte Wetenschappen gaat dan ook meer interdisciplinair werken. Bijvoorbeeld met ICT-regie waarmee we een hecht samenwerkingsverband hebben gevormd. Samen gaan we onderzoeksthema's formuleren die we belangrijk vinden. Ook de deelgebieden Astronomie, Wiskunde en Informatica gaan meer samendoen, nadat voor alledrie een eigen strategie is gemaakt. Verder wordt de "open competitie" versterkt. Er gaat meer geld in de pot, zodat meer onderzoeksvoorstellen kunnen worden ingediend.'

Stichting voor Wetenschappelijk Onderzoek van de Tropen en Ontwikkelingslanden (WOTRO)

Voorzitter Martin Kropff: 'Onze eigen nieuwe WOTRO-strategie past goed binnen de kaders van de NWO-strategie. Samenwerking en maatschappelijke relevantie zijn zaken die WOTRO altijd hoog in het vaandel heeft gehad. We gaan nu meer voor de grote projecten, met verschillende, samenhangende onderzoeken. Individuele, kleine projecten honoreren we niet meer. We hebben vier grote thema's benoemd, geïnspireerd op de Millenniumdoelen van de Verenigde Naties: "Gezondheid", "Duurzaamheid", "Armoede en Honger" en "Internationale Relaties". Daarnaast is er een pot voor verrassende, nieuwe ideeën: spannend onderzoek dat buiten de thema's valt.'

Geesteswetenschappen (GW)

Voorzitter Martin Stokhof: 'Geesteswetenschappen is een breed en divers gebied, dat nog niet veel ervaring heeft met grootschalige projecten. In overeenstemming met de uitgangspunten van de Strategienota werken we desalniettemin aan grote, samenhangende themaprogramma's. Voorbeelden zijn "Culturele Dynamiek", "Maatschappelijk Verantwoord Innoveren" en "Creatieve Industrie". Die programma's zijn interdisciplinair. We werken samen met externe partijen en andere NWO-gebieden. Ook proberen we daarmee het belang van geesteswetenschappelijk onderzoek zichtbaar te maken. Een economisch belang is misschien niet altijd duidelijk aanwijsbaar, een maatschappelijk belang des te meer.'

Technische Wetenschappen: Technologiestichting STW

Voorzitter Peter Apers: 'STW gaat meer programatisch werken. Nu hebben we een "open technisch programma", een soort open competitie waar tachtig procent van het budget in zit. Dat percentage gaat geleidelijk omlaag naar vijftig procent. De andere helft besteden we aan programma's ofwel thema's. We bedenken die samen met het bedrijfsleven en overheid. Voorbeelden zijn "Nanotechnologie", "Hightechsystemen en -materialen, inclusief ICT" en programma's op het gebied van de

"Life sciences". Deze thema's sluiten goed aan bij de sleutelgebieden van het Innovatieplatform.'

Aard- en Levenswetenschappen (ALW)

Voorzitter Rudy Rabbinge: 'Met deze nieuwe strategienota kan ALW goed werken. We hebben ervoor gekozen onze basisfinanciering in drieën te delen: open competitie, persoonsgerichte steun en thema's. Van die thema's hadden we er eerst veertig, nu zijn dat er zeven. Die zeven zijn bovendien geclusterd onder de paraplu van twee hoofdthema's: "Tussen brein en moleculen" en "Duurzame aarde". Ons doel is om voor projecten die daaronder vallen meer externe middelen te werven en de onderzoeksvragen vanuit een maatschappelijke en wetenschappelijke invalshoek te beantwoorden.'

Natuurkunde (N)

Voorzitter Ronald Griessen: 'Natuurkunde staat volop achter de nieuwe strategie. Er blijft veel ruimte voor de "wilde ideeën" die we zo belangrijk vinden, met de open competitie. Ook de programma's passen goed bij onze ambities, en wij juichen de nieuwe instrumenten toe. Bijvoorbeeld de bonussen om samenwerking tussen instituten en universiteiten en bedrijven te stimuleren. Geheel in lijn met de Strategienota verkennen we verder de mogelijkheden om met spannend, fundamenteel fysisch onderzoek, binnen de thema's energie en gezondheid, iets te betekenen voor de maatschappij.'

Stichting Nationale Computerfaciliteiten (NCF)

Voorzitter Rutger van Santen: 'Samenwerken is een speerpunt in deze Strategienota en dat wordt ook voor NCF steeds belangrijker. Nederland moet in Europa een belangrijke rol spelen. Daarvoor moeten we een flinke bijdrage leveren aan Europese projecten, zoals de aanschaf van een Nederlandse supercomputer in Europees verband. Verder gaan we meer op de thema's letten. Een al bestaand voorbeeld is "Genomics". Als we merken dat er binnen zo'n thema weinig aanvragen binnenkomen, proberen we onderzoekers te stimuleren toch gebruik te maken van onze faciliteiten.' 